

Bruselj, 28.5.2026
COM(2026) 252 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o napredku pri doseganju cilja na ravni Unije glede zmogljivosti vbrizgavanja CO₂

Kazalo

1	Cilj tega poročila.....	2
2	Ozadje	3
3	Pregled povpraševanja in ponudbe na podlagi ocen držav članic.....	5
3.1	Nacionalni energetske in podnebne načrti	5
3.2	Poročila držav članic za leto 2024 v skladu s členom 21(2) Uredbe (EU) 2024/1735.....	6
3.3	Preglednost podatkov o zmogljivosti shranjevanja v skladu s členom 21(1).....	11
4	Pregled načrtovanih projektov shranjevanja CO ₂	13
4.1	Prispevek v okviru načrtov 44 zavezanih subjektov.....	13
4.2	Pregled obstoječih dovoljenj in osnutkov dovoljenj za shranjevanje	17
4.3	Projekti shranjevanja v EU, priznani kot neto ničelni strateški projekti	21
5	Podpora v okviru programov financiranja EU in nacionalnih programov	23
5.1	Prispevek sklada za inovacije	23
5.2	Prispevek Instrumenta za povezovanje Evrope na področju energije.....	25
5.3	Prispevek mehanizma za okrevanje in odpornost	25
5.4	Prispevek programa Obzorje Evropa	25
5.5	Prispevek držav članic.....	25
6	Stanje v letu 2025 in naslednji koraki.....	27
7	Sklep	28

1 CILJ TEGA POROČILA

Cilj tega poročila je spremljati napredek pri doseganju zmogljivosti vbrizgavanja CO₂ v Evropski uniji (EU) iz člena 20 Uredbe (EU) 2024/1735 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o vzpostavitvi okvira ukrepov za krepitev evropskega ekosistema proizvodnje neto ničelnih tehnologij.

Poročilo temelji na:

- letnih poročilih držav članic za leto 2024, predloženih v skladu s členom 21(2) Uredbe (EU) 2024/1735^{1,2}, in
- načrtih za leto 2025, ki jih je v skladu s členom 23(4) Uredbe (EU) 2024/1735 predložilo 44 zavezanih subjektov.

V tem poročilu se upoštevajo tudi dodatne informacije, ki prispevajo k razumevanju nastajajočega trga storitev geološkega shranjevanja CO₂ v EU, in sicer:

- nedavno posodobljeni nacionalni energetske in podnebni načrti³,
- povpraševanje industrije po financiranju EU⁴,
- osnutki dovoljenj za shranjevanje, ki so jih države članice predložile na podlagi člena 10 Direktive 2009/31/ES⁵, ter
- izvajanje obveznosti držav članic iz člena 21(1) Uredbe (EU) 2024/1735: (i) da javno objavijo podatke o vseh območjih, kjer bi bilo mogoče na njihovem ozemlju dovoliti shranjevanje CO₂, in (ii) da javno informativno objavijo geološke podatke v zvezi s proizvodnimi lokacijami za ogljikovodike, ki niso več v uporabi ali katerih neuporaba je bila priglašena pristojnemu organu.

Pomembno pa je poudariti, da je ocena v tem poročilu le povzetek na podlagi poročanja držav članic in zavezanih subjektov, ki je bilo nepopolno. Celovitejša slika se bo izoblikovala sčasoma, ko bodo do leta 2030 predložene dodatne informacije.

¹ V to poročilo niso vključena letna poročila držav članic za leto 2025, ki jih je bilo treba predložiti do 31. decembra 2025.

² Spletišče Evropske komisije – [poročila držav članic iz člena 21 uredbe o neto ničelni industriji](#).

³ Spletišče Evropske komisije – [National energy and climate plans](#) (Nacionalni energetske in podnebni načrti).

⁴ Projekti zajemanja in shranjevanja ogljika so upravičeni do podpore iz Instrumenta za povezovanje Evrope, programa Obzorje Evropa, sklada za inovacije, programa LIFE, sklada za modernizacijo in platforme za strateške tehnologije za Evropo.

⁵ Direktiva 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida in spremembi Direktive Sveta 85/337/EGS, direktiv 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 1013/2006 (UL L 140, 5.6.2009, str. 114, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/31/oj>).

2 OZADJE

Zajemanje in shranjevanje ogljika je ena glavnih tehnologij razogljičenja, ki so v EU na voljo sektorjem z emisijami, ki jih je težko zmanjšati. V sporočilu Na poti k ambicioznemu industrijskemu upravljanju ogljika za EU je bila ponovno poudarjena ključna vloga industrijskega upravljanja ogljika pri zmanjševanju emisij, ki jih je težko zmanjšati, in doseganju negativnih emisij. V sporočilu je bila tudi opisana potreba po pripravi celovitega okvira politike in naložb EU za vse vidike industrijskega upravljanja ogljika ter predstavljena vizija enotnega trga storitev transporta in shranjevanja CO₂ po vsej Evropi do leta 2030⁶.

Draghijevo poročilo o konkurenčnosti EU poudarja pomen tehnološko nevtralnega pristopa k razogljičenju, opozarja na potrebo po znatnih javnih in zasebnih naložbah ter priporoča podaljšanje ukrepov za pospeševanje in izredne ureditve za infrastrukturo za zajemanje in shranjevanje ogljika⁷.

V dogovoru o čisti industriji so bili predlagani konkretni ukrepi, da bi razogljičenje postalo gonilo rasti evropske industrije, in določeni novi ukrepi, da bi se podprla vzpostavitev trga zajetega CO₂, vključno s prostovoljnimi oznakami o ogljični intenzivnosti industrijskih proizvodov.

EU je vodilna na področju tehnologij zajemanja CO₂ ter tudi pri financiranju raziskav, razvoja in inovacij na področju zajemanja in shranjevanja ogljika. Poleg tega je v njej sedež vodilnega svetovnega podjetja na področju izumov visoke vrednosti za industrijsko upravljanje ogljika^{8 9}. S priznanjem tehnologij za zajemanje, transport, shranjevanje in uporabo CO₂ v EU kot neto ničelnih tehnologij¹⁰ se bo podprlo uvajanje integriranih vrednostnih verig zajemanja in shranjevanja ogljika ter pripomoglo h krepitvi tega vodilnega položaja v industriji.

Razvija se trden regulativni okvir, ki podpira uvajanje zajemanja in shranjevanja ogljika v EU. Direktiva 2009/31/ES vzpostavlja pravni okvir za varno geološko shranjevanje CO₂. Uredba (EU) 2024/1735 določa cilj EU glede letne zmogljivosti vbrizgavanja v višini vsaj 50 milijonov ton CO₂, ki ga je treba doseči do leta 2030 na območjih shranjevanja, in posamične prispevke k temu cilju na podlagi deleža subjektov v proizvodnji surove nafte in zemeljskega plina v EU od 1. januarja 2020 do 31. decembra 2023 ter pospešuje in olajšuje upravne postopke, postopke izdaje dovoljenj in pravne postopke za projekte zajemanja in shranjevanja ogljika, ki prispevajo k letnemu cilju EU¹¹.

⁶ [Sporočilo Na poti k ambicioznemu industrijskemu upravljanju ogljika za EU](#) (COM(2024) 62 final).

⁷ [The future of European competitiveness](#) (Prihodnost evropske konkurenčnosti) – september 2024.

⁸ [Opazovalnica za tehnologije čiste energije: Carbon Capture, Utilisation and Storage in the European Union – 2024 Status Report on Technology Development, Trends, Value Chains and Markets](#) (Zajemanje, uporaba in shranjevanje ogljika v Evropski uniji – poročilo o stanju tehnološkega razvoja, trendih, vrednostnih verigah in trgih za leto 2024), Skupno raziskovalno središče Evropske komisije.

⁹ Delovni dokument služb Komisije [Ocena naložbenih potreb in razpoložljiva finančna sredstva za krepitev proizvodne zmogljivosti EU za neto ničelne tehnologije](#) (SWD(2023) 68 final).

¹⁰ Člen 4 Uredbe (EU) 2024/1735.

¹¹ Člena 20 in 23 ter poglavje II, oddelek III, Uredbe (EU) 2024/1735.

V modeliranje ocene učinka podnebnih ciljev EU za leto 2040 je vključen cilj EU glede letne zmogljivosti vbrizgavanja in z njim se ocenjuje, da bo treba do leta 2040 pod zemljo shraniti približno 200 milijonov ton zajetega CO₂ na leto¹². S ciljem EU glede letne zmogljivosti vbrizgavanja bi se moralo prispevati k zavezujočemu cilju podnebne nevtralnosti v EU do leta 2050^{13 14}.

Delegirana uredba Komisije (EU) 2025/1477 določa pravila za opredelitev proizvajalcev nafte in plina, ki imajo dovoljenje in morajo prispevati k cilju EU glede letne zmogljivosti vbrizgavanja¹⁵. Posamični prispevki 44 proizvajalcev nafte in plina, ki imajo dovoljenje in morajo prispevati k doseganju cilja, so določeni v Sklepu Komisije (EU) 2025/1479¹⁶.

Trg storitev shranjevanja CO₂ v EU še nastaja, vendar hitro raste. Objekt Porthos z zmogljivostjo vbrizgavanja 2,5 milijona ton CO₂ na leto bi moral začeti obratovati leta 2026 na Nizozemskem. Tudi objekt Greensand z začetno zmogljivostjo vbrizgavanja 0,3 milijona ton CO₂ na leto bi moral začeti obratovati leta 2026. V okviru projekta zajemanja in shranjevanja ogljika Ravenna v Italiji se od leta 2024 že vbrizgava približno 25 000 ton CO₂ na leto v pilotnem obsegu, v komercialno obratovanje pa namerava projekt preiti do leta 2030. V Evropskem gospodarskem prostoru se je na dveh območjih shranjevanja na Islandiji in Norveškem leta 2025 CO₂ iz industrijskih virov začel vbrizgavati v komercialnem obsegu¹⁷.

EU podpira razvoj območij shranjevanja tudi z več instrumenti financiranja EU, vključno z Instrumentom za povezovanje Evrope, programom Obzorje Evropa, skladom za inovacije ter mehanizmom za okrevanje in odpornost.

¹² Delovni dokument služb Komisije [Poročilo o oceni učinka, del 1](#), spremni dokument k Sporočilu Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Zavarujmo svojo prihodnost – Podnebni cilj Evrope za leto 2040 in pot do podnebne nevtralnosti do leta 2050 ter oblikovanje trajnostne, pravične in uspešne družbe (SWD(2024) 63 final). Preglednica 6: Industrijsko zajemanje in uporaba ogljika.

¹³ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij [Zavarujmo svojo prihodnost – Podnebni cilj Evrope za leto 2040 in pot do podnebne nevtralnosti do leta 2050 ter oblikovanje trajnostne, pravične in uspešne družbe](#) {COM(2024) 63 final} - {SEC(2024) 64 final} - {SWD(2024) 64 final}.

¹⁴ Člen 1 [Uredbe \(EU\) 2021/1119](#) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila).

¹⁵ [Delegirana uredba Komisije \(EU\) 2025/1477](#) z dne 21. maja 2025 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2024/1735 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo pravil o opredelitvi proizvajalcev nafte in plina, ki imajo dovoljenje in morajo prispevati k doseganju cilja Unije glede razpoložljive zmogljivosti vbrizgavanja CO₂ do leta 2030, izračunu njihovih prispevkov in njihovih obveznostih poročanja.

¹⁶ [Sklep Komisije \(EU\) 2025/1479 z dne 22. maja 2025](#) o določitvi sorazmernih prispevkov subjektov, ki imajo dovoljenje, kot je opredeljeno v členu 1, točka 3, Direktive 94/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta, k cilju Unije glede zmogljivosti vbrizgavanja CO₂ do leta 2030.

¹⁷ Objekta Silverstone na Islandiji in Northern Lights na Norveškem sta začela obratovati in vbrizgavati leta 2025.

3 PREGLED POVPRASEVANJA IN PONUDBE NA PODLAGI OCEN DRŽAV ČLANIC

3.1 Nacionalni energetske in podnebne načrti

Države članice morajo v skladu z nacionalnimi energetske in podnebnimi načrti (NEPN) objaviti politike, ki se bodo izvajale za doseganje podnebnih in energetske ciljev za leto 2030. Komisija je leta 2022 države članice spodbudila, naj v posodobljene NEPN vključijo dolgoročno geološko shranjevanje CO₂ ter prizadevanja, ki jih načrtujejo, da bi svoji industriji omogočile trajno zajemanje in shranjevanje lastnih procesnih emisij na geoloških območjih shranjevanja v skladu z Direktivo 2009/31/ES¹⁸. Države članice so bile pozvane, naj zagotovijo naslednje informacije:

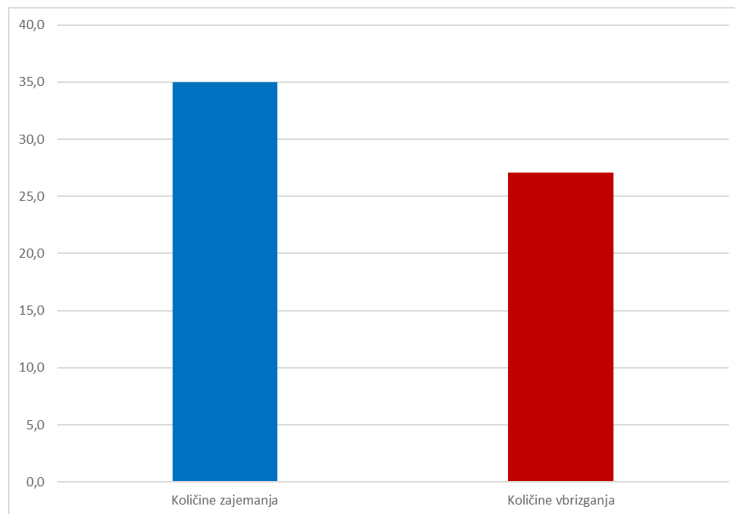
- letno projekcijo skupnih procesnih emisij, ki jih bo treba zmanjšati z zajemanjem CO₂,
- letni biogeni CO₂ in CO₂ neposredno iz zraka, ki bo na voljo za geološko shranjevanje CO₂,
- zmogljivost geološkega shranjevanja CO₂, ki je lahko operativno na voljo vsako leto,
- letno zmogljivost shranjevanja CO₂, ki bi lahko bila na voljo ob koncu izkoriščanja nahajališč ogljikovodikov,
- načrtovano infrastrukturo za transport CO₂,
- javno financiranje, ki je na voljo za naložbe v zajemanje, transport in shranjevanje CO₂, ter
- kakršne koli druge ukrepe za podporo uvedbe dolgoročnih možnosti geološkega shranjevanja CO₂.

V revidirane NEPN za obdobje 2021–2030 so vključene informacije o načrtovanem uvajanju zajemanja in shranjevanja ogljika v vsaki državi članici¹⁹. Glede na analizo revidiranih NEPN, ki jo je opravila Komisija, bi bilo mogoče v EU do leta 2030 za trajno shranjevanje letno zajeti skupaj 35 milijonov ton CO₂. Podatki iz NEPN kažejo tudi, da bi se lahko do leta 2030 na območjih shranjevanja na ozemlju EU letno vbrizgalo 27,1 milijona ton CO₂. Iz tega lahko sklepamo, da bo povpraševanje industrije po območjih shranjevanja v prihodnjih letih precejšnje. Komisija pričakuje tudi, da bodo države članice v prihodnjih letih predložile vse več osnutkov dovoljenj za shranjevanje v skladu s členom 10 Direktive 2009/31/ES.

¹⁸ [Obvestilo Komisije o smernicah državam članicam za posodobitev nacionalnih energetske in podnebnih načrtov za obdobje 2021–2030](#) (2022/C 495/02).

¹⁹ Poljska doslej še ni predložila posodobljenega NEPN.

Slika 1 – Ocenjene količine zajemanja in vbrizgavanja CO₂ v EU na podlagi nacionalnih energetskega in podnebne načrtov (v milijonih ton na leto).

3.2 Poročila držav članic za leto 2024 v skladu s členom 21(2) Uredbe (EU) 2024/1735

V skladu s členom 21(2) Uredbe (EU) 2024/1735 morajo države članice poleg NEPN Komisiji vsako leto predložiti poročilo, v katerem so opisani:

- popis projektov zajemanja CO₂, ki se izvajajo na njenem ozemlju ali v sodelovanju z drugimi državami članicami, in ocena ustreznih potreb po zmogljivostih vbrizgavanja in shranjevanja ter transportu CO₂,
- popis projektov shranjevanja CO₂ in transporta CO₂, ki se izvajajo na njenem ozemlju, vključno s statusom izdaje dovoljenja na podlagi Direktive 2009/31/ES, pričakovanimi datumi za končno naložbeno odločitev in začetkom obratovanja,
- nacionalni podporni ukrepi, ki so ali bodo sprejeti za spodbujanje projektov, ter ukrepi v zvezi s čezmejnimi transportom CO₂,
- po potrebi nacionalna strategija in cilji, ki so in bodo določeni za zajemanje CO₂ do leta 2030,
- dvostransko in regionalno sodelovanje, ki olajšuje čezmejni transport CO₂, vključno z njegovimi posledicami za dostop subjektov, ki zajemajo CO₂, do varnih in nediskriminatorskih sredstev za transport CO₂, ter
- projekti transporta CO₂ v teku in ocena potrebne zmogljivosti prihodnjih projektov transporta CO₂, da bo ustrezala zmogljivosti za zajemanje in shranjevanje.

Člen 21(3) Uredbe (EU) 2024/1735 določa še, da mora država članica, če je iz njenega poročila razvidno, da se na njenem ozemlju ne izvajajo projekti shranjevanja CO₂, poročati o načrtih za olajšanje razogljičenja industrijskih sektorjev. Če je ustrezno, to vključuje čezmejni transport CO₂

do območij shranjevanja v drugih državah članicah ter projekte za uporabo CO₂. Poročila za leto 2024 so na voljo na spletišču Komisije²⁰.

Čeprav nekatere države članice konec 2024 niso poročale o količini shranjevanja ali zmogljivosti vbrizgavanja, je v preglednici 1 naveden okvirni prikaz števila projektov shranjevanja, ki se razvijajo v EU, in njihovega morebitnega prispevka k zmogljivosti vbrizgavanja v EU. V preglednici 1 se razlikuje med „količino shranjevanja“, ki je ocenjena skupna zmogljivost shranjevanja CO₂ na določenem območju shranjevanja, in „zmogljivostjo vbrizgavanja“, ki je letna količina CO₂, ki jo je mogoče vbrizgati v operativno geološko območje shranjevanja, za katero je bilo izdano dovoljenje v skladu z Direktivo 2009/31/ES. Če so države članice sporočile samo imena projektov shranjevanja, je Komisija dodala ustrezne podatke o shranjevanju in vbrizgavanju. V preglednico 1 ni zajet geološki potencial shranjevanja držav članic, temveč so v njej predstavljeni projekti, ki so jih države članice priznale in o njih poročale.

²⁰ Spletišče Evropske komisije – Industrial Carbon Management (Industrijsko upravljanje ogljika) – [The EU's 2030 carbon storage target](#) (Cilj EU za shranjevanje ogljika do leta 2030).

Preglednica 1 – Povzetek projektov shranjevanja CO₂ s časovnim okvirom do leta 2030 glede na stanje v letu 2024

Države članice	Število projektov	Ocenjena skupna količina shranjevanja (v milijonih ton CO ₂)	Ocenjena zmogljivost vbrizgavanja (v milijonih ton CO ₂ na leto)
Podatke o shranjevanju je sporočilo 5 držav članic	6	> 980	
Danska	1	250 >	
Madžarska	1	7,5	
Italija	1	500	
Romunija	1	10	
Nizozemska	2	212,5	
Podatke o vbrizgavanju je sporočilo 6 držav članic²¹	15		33,12
Bolgarija	1		0,78
Hrvaška	1		0,74
Danska	4		11,5 ²²
Francija	2		–
Grčija	1		3
Madžarska	1		0,5
Italija	1		4
Romunija	1		0,6
Španija	1		2
Nizozemska	2		10

Preglednica 1 kaže, da bi moral biti do leta 2030 glede na stanje konec leta 2024 prek različnih projektov v EU na voljo skupni potencial shranjevanja v višini približno 1 gigatone. Letna zmogljivost vbrizgavanja bi lahko dosegla 33,12 milijona ton CO₂ na leto. Trenutno se pričakuje,

²¹ Nekaterne države članice podatkov o zmogljivosti vbrizgavanja niso sporočile neposredno. Če so bili navedeni posamezni projekti, so bile dodane znane vrednosti zmogljivosti vbrizgavanja.

²² Danska ni sporočila podatkov o zmogljivosti vbrizgavanja, pač pa je navedla povezave do naslednjih projektov shranjevanja CO₂: Greensand, Ruby, Greenstore in Bifrost.

da bosta Danska in Nizozemska do leta 2030 državi članici z največjo zmogljivostjo vbrizgavanja, sledili pa bosta Italija in Grčija.

Preglednica 2, v kateri so povzeti skupni podatki o zajemanju, o katerih so poročale države članice, je koristen kazalnik prihodnjega povpraševanja po zmogljivosti vbrizgavanja.

Preglednica 2 – Povzetek projektov zajemanja CO₂ s časovnim okvirom shranjevanja do leta 2030 glede na stanje v letu 2024

Države članice	Ocenjena letna zmogljivost zajemanja (v milijonih ton CO ₂ na leto)
Podatke o zajemanju je sporočilo 7 držav članic	20,4–20,7
Bolgarija	0,78
Francija	1,4
Nemčija	5,72
Grčija	3,25
Romunija	1,8
Švedska	3,965
Nizozemska	3,5–3,8

Države članice so do konca leta 2024 ocenile, da bi lahko zmogljivost zajemanja CO₂ do leta 2030 znašala približno 21 milijonov ton na leto. Ta skupna vrednost je nižja od skupne vrednosti iz revidiranih NEPN, verjetno zaradi manjkajočih podatkov o zajemanju v več poročilih na podlagi člena 21. Če se za te manjkajoče podatke upoštevajo ustrezne ocene iz NEPN, bi lahko skupne ocenjene vrednosti zajemanja v EU na podlagi podatkov držav članic presegle 32 milijonov ton na leto.

Ta prilagojena ocena kaže, da bi se lahko v okviru projektov, s katerimi so seznanjene države članice, uporabilo 64 % cilja EU v višini 50 milijonov ton letne zmogljivosti vbrizgavanja, če bo na voljo infrastruktura za transport. Konec leta 2025 so morale države članice posodobiti ocene, ki bodo vključene v naslednje poročilo Komisije o napredku.

3.3 Preglednost podatkov o zmogljivosti shranjevanja v skladu s členom 21(1)

Člen 21(1), točka (a), Uredbe (EU) 2024/1735 določa, da so morale države članice do 30. decembra 2024 brez poseganja v zahteve glede varstva zaupnih informacij javno objaviti podatke o vseh območjih, kjer bi bilo mogoče na njihovem ozemlju dovoliti shranjevanje CO₂. Vlagatelji se lahko na podlagi teh podatkov odločijo, kje v EU bodo raziskovali potencialna območja shranjevanja CO₂.

Poleg tega so morale države članice v skladu s členom 21(1), točka (b), Uredbe (EU) 2024/1735 do 30. decembra 2024 od subjektov, ki imajo ali so imeli dovoljenje za raziskovanje, iskanje ali izkoriščanje nafte in plina na njihovem ozemlju, zahtevati, da na svojem ozemlju javno informativno objavijo: (i) geološke podatke v zvezi s proizvodnimi lokacijami, ki niso več v uporabi ali katerih neuporaba je bila priglašena pristojnemu organu, in (ii) če so na voljo in če subjekt ni zaprosil za dovoljenje za raziskovanje, ekonomske ocene zadevnih stroškov omogočanja vbrizgavanja CO₂. V te ekonomske ocene je bilo treba vključiti podatke o tem, ali je območje primerno za trajnostno, varno in trajno vbrizgavanje in shranjevanje CO₂ ter ali so na voljo ali potrebni infrastruktura za transport in načini transporta, primerni za varen transport CO₂ do območja.

Izvajanje člena 21(1), točka (a) in točka (b), Uredbe (EU) 2024/1735 je neenotno.

Prvič, do 30. decembra 2024 je devet držav članic v skladu s členom 21(1), točka (a), navedlo, kako javno objavljajo podatke o območjih, kjer bi bilo mogoče dovoliti shranjevanje CO₂²³. Drugič, geološki podatki so javno objavljeni in dostopni le v petih državah članicah²⁴. Tretjič, le tri države članice²⁵ so dokazale, da imajo pravni okvir, ki naftne in plinske družbe, ki imajo dovoljenje, obvezuje k objavi ustreznih geoloških podatkov v skladu s členom 21(1), točka (b). Komisija ni mogla preveriti skladnosti 13 držav članic zaradi manjkajočih prijavitev na podlagi člena 21(1)²⁶.

Šest držav članic²⁷ je poročalo, da razvoj takega pravnega okvira še poteka, in s tem pokazalo, da so njihova nacionalna pravila o obvezni objavi ustreznih informacij še vedno nepopolna ali da v obstoječih določbah za uporabo člena 21(1), točka (b), obstajajo še nekatere vrzeli. Pet držav članic je predložilo omejena dokazila o obstoju pravnega okvira za izvajanje člena 21(1), točka (b), pri katerih so manjkali podatki o zahtevah glede obvezne javne objave²⁸. V 12 državah članicah²⁹ ni pravnega okvira, s katerim bi se zahtevala javna objava geoloških podatkov.

²³ Belgija (regija Flandrija), Danska, Francija, Nizozemska, Madžarska, Italija, Poljska, Švedska in Romunija.

²⁴ Danska, Francija, Madžarska, Španija in Nizozemska.

²⁵ Danska, Nemčija in Italija.

²⁶ Bolgarija, Češka, Estonija, Finska, Nemčija, Grčija, Irska, Latvija, Litva, Luksemburg, Malta, Slovenija in Slovaška.

²⁷ Belgija, Francija, Latvija, Poljska, Portugalska in Nizozemska.

²⁸ Češka, Estonija, Finska, Grčija in Litva.

²⁹ Avstrija, Bolgarija, Hrvaška, Madžarska, Irska, Luksemburg, Malta, Romunija, Slovaška, Slovenija, Španija in Švedska.

Komisija zato zadevne države članice poziva, naj izpolnijo obveznosti iz člena 21(1) in ji čim prej priglasijo ustrezne informacije. Komisija bo leta 2026 vzpostavila evropski naložbeni atlas potencialnih območij shranjevanja CO₂. Ta atlas bo temeljil med drugim na podatkih, ki jih v skladu s členom 21 predložijo države članice in zavezani subjekti.

4 PREGLED NAČRTOVANIH PROJEKTOV SHRANJEVANJA CO₂

4.1 Prispevek v okviru načrtov 44 zavezanih subjektov

V skladu z Uredbo (EU) 2024/1735 mora 44 zavezanih subjektov prispevati k cilju EU glede letne zmogljivosti vbrizgavanja 50 milijonov ton, da se zagotovi, da bo „zajemanje in shranjevanje ogljika kot podnebna rešitev na voljo še pred povpraševanjem“³⁰. V členu 3, točka 28, Uredbe (EU) 2024/1735 je „zmogljivost vbrizgavanja CO₂“ opredeljena kot letna količina CO₂, ki jo je mogoče vbrizgati v operativno geološko območje shranjevanja. Člen 23(1) določa, da je prispevek v zvezi z zmogljivostjo vbrizgavanja sestavljen iz zmogljivost vbrizgavanja CO₂ na območju shranjevanja z dovoljenjem v skladu z Direktivo 2009/31/ES in so trgu na voljo do leta 2030.

Zavezani subjekti morajo najpozneje do konca leta 2030 dokazati svoj prispevek k cilju Unije glede zmogljivosti vbrizgavanja CO₂ tako, da Komisiji in javnosti sporočijo, da jim je bilo v EU izdano dovoljenje za shranjevanje CO₂ v skladu z Direktivo 2009/31/ES, s katerim se za najmanj pet let dovoljuje vbrizgavanje ustreznih količin zajetega CO₂, kakor določa člen 20(2) Uredbe (EU) 2024/1735. Subjekti morajo tudi dokazati, da je ta zmogljivost vbrizgavanja CO₂ na voljo trgu, kar lahko storijo s poročanjem o najmanj enem sporazumu o storitvah shranjevanja s povzročiteljem emisij, ki želi uporabljati to zmogljivost. Vsak tak prispevek se lahko v skladu s členom 23(5) Uredbe (EU) 2024/1735 razvije samostojno, v sodelovanju ali na podlagi sporazumov s predlagatelji projektov shranjevanja, ki niso zavezani subjekti.

V skladu s členom 23(4) Uredbe (EU) 2024/1735 je moralo 44 zavezanih subjektov do 30. junija 2025 predložiti načrt, v katerem so podrobno opredelili, kako nameravajo doseči svoj prispevek k cilju EU glede letne zmogljivosti vbrizgavanja. S temi načrti so morali potrditi prispevek ter v njih navesti načine in mejnike za doseganje teh prispevkov.

³⁰ Uvodna izjava 43 se glasi: „Z opredelitvijo območij shranjevanja CO₂ ter vseh povezanih projektov za zajemanje CO₂ in infrastrukturnih projektov za CO₂, ki prispevajo k cilju Unije za leto 2030 kot neto ničelni strateški projekti, je mogoče pospešiti in olajšati razvoj območij shranjevanja CO₂, vse večje povpraševanje industrije po območjih shranjevanja CO₂ pa se lahko usmeri v stroškovno najbolj učinkovita območja shranjevanja. Vse več izčrpanih plinskih in naftnih polj, ki bi jih bilo mogoče spremeniti v varna območja shranjevanja CO₂, se bliža koncu uporabne proizvodne življenjske dobe. Poleg tega je naftna in plinska industrija potrdila odločenost glede energetskega prehoda ter ima sredstva, spretnosti in znanje, ki so potrebni za raziskovanje in razvoj dodatnih območij shranjevanja. Za izpolnitev cilja Unije glede letne operativne zmogljivosti vbrizgavanja 50 milijonov ton CO₂ do leta 2030 mora sektor zbrati svoje prispevke za zagotovitev, da bo zajemanje in shranjevanje ogljika kot podnebna rešitev na voljo še pred povpraševanjem. Da bi zagotovili pravočasen in stroškovno učinkovit razvoj območij shranjevanja CO₂ na ravni Unije v skladu s ciljem Unije za zmogljivost vbrizgavanja, bi morali imetniki dovoljenj za proizvodnjo nafte in plina v Uniji prispevati k temu cilju sorazmerno glede na njihovo proizvodno zmogljivost za nafto in plin, hkrati pa pokazati prožnost za sodelovanje in upoštevanje drugih prispevkov tretjih strani. Pristop vrednostne verige bi bilo treba spodbujati z ukrepi, sprejetimi na ravni Unije in nacionalni ravni. V skladu s tem bi morali imetniki dovoljenj za proizvodnjo nafte in plina v Uniji izvajati potrebne naložbe in podpirati razvoj vzdržnih poslovnih modelov za celotno vrednostno verigo ogljikovega dioksida.“

Vseh 44 zavezanih subjektov je predložilo načrte, ki jih štejejo za zaupne. Glede na načrte, predložene doslej v letu 2025:

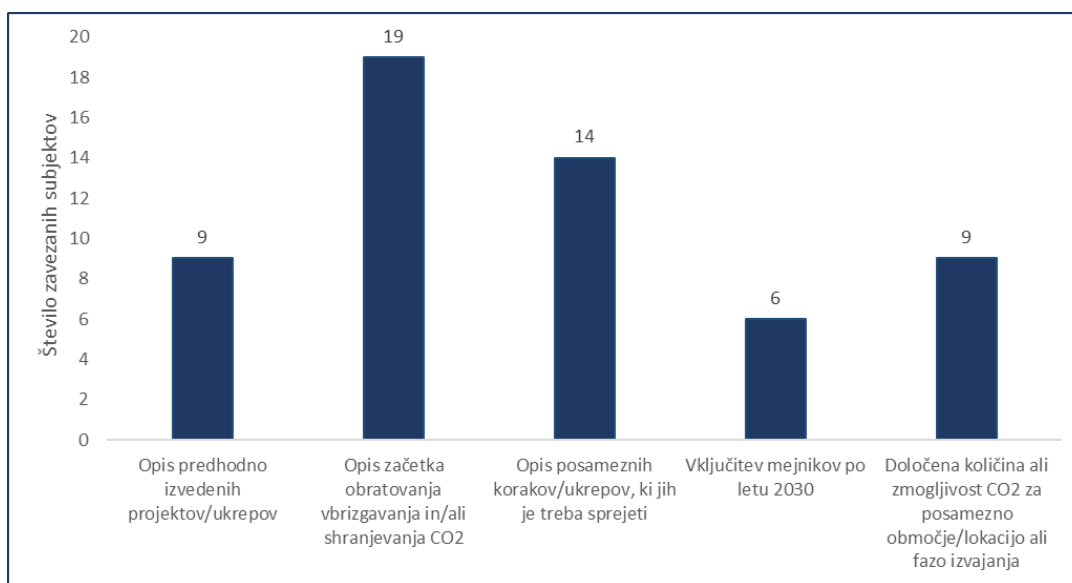
(1) je le 16 od 44 zavezanih subjektov potrdilo prispevek k cilju EU glede dodeljene količine letne zmogljivosti vbrizgavanja CO₂, ki mora biti trgu na voljo do leta 2030;

(2) nobeden od 44 zavezanih subjektov ni potrdil svojega prispevka k cilju EU glede skupne zmogljivosti shranjevanja CO₂³¹, ki mora biti trgu na voljo do leta 2030;

(3) je le 25 od 44 zavezanih subjektov v načrtu navedlo načine in mejnike za doseganje ciljne količine.

Načini in mejniki v načrtih se razlikujejo po vsebini in stopnji podrobnosti, vendar jih je mogoče razvrstiti v naslednje kategorije:

Slika 2 – Vrste informacij, vključenih v načine in mejnike

Med območji shranjevanja, navedenimi v načrtih 44 zavezanih subjektov, jih je 14 navedenih v več načrtih, od tega večina na Nizozemskem (pet območij) in Danskem (štiri območja). Pet zavezanih subjektov navaja območja shranjevanja, ki so zunaj EU in jih ni mogoče uporabiti za dokazovanje skladnosti z Uredbo (EU) 2024/1735.

³¹ Člen 20(2) [Uredbe \(EU\) 2024/1735](#) določa, da morajo biti vsa območja shranjevanja zasnovana tako, da delujejo najmanj pet let.

V načrtih 19 od 44 zavezanih subjektov je navedeno, da nameravajo posamični prispevek k letni zmogljivosti vbrizgavanja v EU izpolniti s sklenitvijo sporazumov z drugimi subjekti, pri čemer je v osmih naveden tudi zadevni subjekt.

Preglednica 3 – največja ocenjena zmogljivost vbrizgavanja, ki bo do leta 2030 na voljo, kot je navedena v načrtih zavezanih subjektov

Lokacija območja shranjevanja	Največja zmogljivost vbrizgavanja (v milijonih ton CO₂ na leto)
Danska	11
Grčija	3
Madžarska	1
Italija	4
Nizozemska	10
SKUPAJ	29

Potencialna ali obstoječa območja shranjevanja v EU, ki bi jih uporabili za doseganje svojega prispevka k zmogljivosti vbrizgavanja, je navedlo 26 zavezanih subjektov. Seštevek teh projektov shranjevanja bi do leta 2030 dosegel največjo zmogljivost vbrizgavanja 29 milijonov ton CO₂ na leto.

Seštevek projektov shranjevanja kaže, da bi se povzročiteljem emisij iz industrije lahko dalo na voljo 58 % letne zmogljivosti vbrizgavanja v EU. Projekti shranjevanja v EU, za katere je bila vložena vloga za dovoljenje za shranjevanje, prispevajo k cilju EU glede letne zmogljivosti vbrizgavanja, skupaj s povezanimi projekti zajemanja in shranjevanja pa so neto ničelni strateški projekti, zato bi jih morale države članice podpreti v skladu s členi 13, 15 in 16 Uredbe (EU) 2024/1735.

V načrtih sedmih zavezanih subjektov so opredeljena območja, na katerih bi bilo mogoče razviti nova območja shranjevanja. Za vsa ta nova območja shranjevanja pa niso bili navedeni podatki o zmogljivosti vbrizgavanja. Zato je na podlagi doslej predloženih načrtov še prezgodaj za oceno, ali bo do leta 2030 na voljo dovolj območij shranjevanja, da bi se dosegel cilj EU glede letne zmogljivosti vbrizgavanja.

V skladu s členom 23(6) Uredbe (EU) 2024/1735 mora 44 zavezanih subjektov od 30. junija 2026 in nato vsako leto Komisiji predložiti letno poročilo s podrobnostmi o napredku pri doseganju svojega prispevka. Komisija ta poročila javno objavi.

Člen 5 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2025/1477 dalje določa, da morajo poročila vsebovati vsaj standardni minimalni sklop informacij o projektih shranjevanja CO₂, ki jih razvijajo zavezani subjekti, kolikor je mogoče podrobno glede na fazo razvoja. To vključuje lokacijo zadevnih območij shranjevanja CO₂, pričakovano skupno zmogljivost shranjevanja, pričakovano letno zmogljivost vbrizgavanja ter načrtovane načine transporta CO₂ in s tem povezano transportno infrastrukturo, ki bo potrebna za obratovanje območja. Poročila morajo vsebovati tudi kontaktne podatke za potencialne odjemalce storitev shranjevanja ter podroben časovni načrt ključnih mejnikov in točk odločanja v zvezi s tehnično pripravljenostjo in pripravljenostjo za komercialno uporabo, kot tudi tveganj, negotovosti in strategij za blažitev, ki bi jih morale potencialne komercialne stranke poznati, da bi pospešile svoje naložbene odločitve.

4.2 Pregled obstoječih dovoljenj in osnutkov dovoljenj za shranjevanje

V skladu s členom 6(1) Direktive 2009/31/ES morajo države članice zagotoviti, da nobeno območje shranjevanja ne obratuje brez dovoljenja za shranjevanje. V skladu s členom 10(1) Direktive 2009/31/ES pa morajo v roku enega meseca po prejemu dati Komisiji na voljo vloge za izdajo dovoljenj in jo obvestiti o vseh osnutkih dovoljenj za shranjevanje. Komisija lahko na podlagi teh določb oceni pričakovane zmogljivosti vbrizgavanja na območju shranjevanja, za katera je bila vložena vloga za izdajo dovoljenja za shranjevanje. Ta pregled temelji na izdanih dovoljenjih za shranjevanje in vlogah za izdajo dovoljenja, ki so bile Komisiji dane na voljo do konca februarja 2026.

Do marca 2026 so bila v EU izdana dovoljenja za tri območja shranjevanja CO₂: območje Porthos na Nizozemskem, območje Greensand na Danskem in območje Prinos v Grčiji. Njihova skupna ocenjena zmogljivost vbrizgavanja je 3,54 milijona ton CO₂ na leto, kot je povzeto v preglednici 4 v nadaljevanju.

Preglednica 4 – Območja shranjevanja CO₂, za katera je bilo do marca 2026 izdano dovoljenje v EU

Območje shranjevanja	Država članica	Predviden začetek obratovanja	Ocenjena zmogljivost vbrizgavanja (v milijonih ton CO ₂ na leto)
Nini West	Danska	2026	0,3 ³²
Prinos	Grčija	2026–2027 ³³	0,74 ³⁴
P18-2 in P18-4	Nizozemska	2026 ³⁵	2,5 ³⁶
			3,54

V preglednici 5 so navedeni projekti shranjevanja CO₂, za katere je bila pri nacionalnem pristojnem organu v EU vložena vloga za dovoljenje za shranjevanje. Pričakovane vrednosti zmogljivosti vbrizgavanja je izračunala Komisija in ne izražajo potencialne zmogljivosti vbrizgavanja vsakega območja shranjevanja. Natančneje, nekatere vrednosti vključujejo največjo povprečno zmogljivost vbrizgavanja, izračunano na podlagi največje količine shranjevanja, deljene z obdobjem vbrizgavanja, navedene v osnutku dovoljenja. Največja zmogljivost vbrizgavanja za določeno območje mora biti opredeljena v dovoljenju za shranjevanje³⁷ ter se lahko za več območij shranjevanja poveča, če se zmogljivost razširi in se dovoljenja spremenijo.

³² Spletišče danske agencije za energijo – [Publications, news and analysis on CCS](#) – Decision on approval of storage plan and permission to store carbon dioxide at Nini A (Nini West) offshore Denmark, Licence C2023/01 (Publikacije in novice o zajemanju in shranjevanju ogljika ter njune analize – odločba o odobritvi načrta shranjevanja in dovoljenje za shranjevanje ogljikovega dioksida na morju na lokaciji Nini A (Nini West) na Danskem, dovoljenje C2023/01).

³³ Spletišče družbe Energean – [Prinos CO₂](#).

³⁴ Na podlagi največje količine shranjevanja, deljene z obdobjem vbrizgavanja, navedene v osnutku dovoljenja za shranjevanje. Pri projektu Prinos se načrtujeta dve fazi, pri čemer naj bi največja zmogljivost vbrizgavanja v prvi fazi znašala 1 milijon ton na leto, v drugi pa 3 milijone ton na leto. Dovoljenje zajema fazo 1, kar pojasnjuje neskladje pri predvideni zmogljivosti vbrizgavanja za Grčijo iz preglednice 1.

³⁵ Spletišče [projekta Porthos](#).

³⁶ Spletišče nizozemske agencije za podjetništvo – [dovoljenje za shranjevanje Porthos](#).

³⁷ Člen 9(3) Direktive 2009/31/ES določa, da dovoljenje vsebuje vsaj „zahteve za upravljanje shranjevanja, skupno količino CO₂, odobrenega za geološko shranjevanje, omejitve tlaka rezervoarja ter največjo hitrost in tlak vbrizgavanja“.

S projekti shranjevanja v EU, za katere je bila vložena vloga za izdajo dovoljenja, bi se lahko zagotovila zmogljivost vbrizgavanja v višini 15,6 milijona ton CO₂, kot je povzeto v preglednici 5 v nadaljevanju.

Preglednica 5 – Območja shranjevanja, za katera je bila vložena vloga za dovoljenje za shranjevanje

Območje shranjevanja, za katero je vložena vloga za dovoljenje	Država članica	Predvideno leto začetka obratovanja	Ocenjena zmogljivost vbrizgavanja (v milijonih ton CO₂ na leto)
Nini Main in East	Danska	2029 ³⁸	0,86 ³⁹
Ravenna	Italija	2030 ⁴⁰	3,85 ⁴¹
L04-A	Nizozemska	2029 ⁴²	1,6 ⁴³
L09-FF	Nizozemska	okoli leta 2031 ⁴⁴	2,7 ⁴⁵
L10-ALBE	Nizozemska	2030 ⁴⁶	3,84 ⁴⁷
K14-FAFC	Nizozemska	2027 ⁴⁸	1,7 ⁴⁹

³⁸ Kot je navedeno v vlogi za dovoljenje za shranjevanje.

³⁹ Na podlagi največje količine shranjevanja in obdobja vbrizgavanja, navedenih v vlogi za dovoljenje za shranjevanje.

⁴⁰ Kot je navedeno v vlogi za dovoljenje za shranjevanje.

⁴¹ Na podlagi največje količine shranjevanja in obdobja vbrizgavanja, navedenih v vlogi za dovoljenje za shranjevanje.

⁴² Kot je navedeno v vlogi za dovoljenje za shranjevanje.

⁴³ Na podlagi največje količine shranjevanja in najdaljšega obdobja vbrizgavanja, navedenih v osnutku dovoljenja za shranjevanje.

⁴⁴ Kot je navedeno v vlogi za dovoljenje za shranjevanje.

⁴⁵ Na podlagi največje količine shranjevanja in obdobja vbrizgavanja, navedenih v vlogi za dovoljenje za shranjevanje.

⁴⁶ Kot je navedeno v vlogi za dovoljenje za shranjevanje.

⁴⁷ Na podlagi največje količine shranjevanja in obdobja vbrizgavanja, navedenih v vlogi za dovoljenje za shranjevanje.

⁴⁸ Kot je navedeno v vlogi za dovoljenje za shranjevanje.

⁴⁹ Na podlagi največje količine shranjevanja, deljene z obdobjem vbrizgavanja, navedene v osnutku dovoljenja.

Q16-FA	Nizozemska	2030 ⁵⁰	1,03 ⁵¹
			15,6

4.3 Projekti shranjevanja v EU, priznani kot neto ničelni strateški projekti

Člen 13(3) Uredbe (EU) 2024/1735 določa, da „države članice kot neto ničelne strateške projekte priznajo projekte shranjevanja CO₂, ki izpolnjujejo vsa naslednja merila:

(a) območje shranjevanja CO₂ se nahaja na ozemlju Unije, v njenih izključnih ekonomskih conah ali v njenem epikontinentalnem pasu v smislu Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu (UNCLOS);

(b) projekt shranjevanja CO₂ prispeva k doseganju cilja iz člena 20;

(c) za projekt shranjevanja CO₂ je bila vložena vloga za dovoljenje za varno in trajno geološko shranjevanje CO₂ v skladu z Direktivo 2009/31/ES.

Vsak projekt zajemanja CO₂, povezan s projektom shranjevanja CO₂, ki izpolnjuje merila iz prvega pododstavka in vsak povezan projekt za infrastrukturo za CO₂, potreben za transport zajetega CO₂ se tudi prizna za neto ničelni strateški projekt.“

Države članice so do februarja 2026 kot neto ničelne strateške projekte priznale naslednje projekte shranjevanja CO₂:

- območje shranjevanja za projekt ACCSION (Danska),
- območje shranjevanja ANRAV-CCUS (Bolgarija),
- potencialno območje shranjevanja v okviru projekta CO₂ Hub Northern Denmark (Danska),
- CO₂ Storage Kalundborg (Danska),
- območje shranjevanja Greenstore (Danska),
- območji shranjevanja P18-2 in P8-4 (Nizozemska) ter
- območja shranjevanja K14, L04-A in L10 (Nizozemska).

Ta seznam ne vključuje vseh projektov shranjevanja v EU, za katere se pričakuje, da bodo prispevali k cilju EU glede letne zmogljivosti vbrizgavanja. Države članice bi morale nujno

⁵⁰ Spletišče družbe ONE-Dyas – [CO₂ Storage](#) (Shranjevanje CO₂).

⁵¹ Na podlagi največje količine shranjevanja in obdobja vbrizgavanja, navedenih v vlogi za dovoljenje za shranjevanje.

priznati neto ničelne strateške projekte, da bi pospešile izvajanje projektov in dosegle cilj EU glede letne zmogljivosti vbrizgavanja.

5 PODPORA V OKVIRU PROGRAMOV FINANCIRANJA EU IN NACIONALNIH PROGRAMOV

5.1 Prispevek sklada za inovacije

Sklad za inovacije od marca 2026 podpira 60 projektov zajemanja, transporta in shranjevanja ali uporabe CO₂, za katere je bilo dodeljenih približno 6,65 milijarde EUR nepovratnih sredstev. Zmogljivosti vbrizgavanja CO₂ se bodo neposredno financirale s 630 milijoni EUR nepovratnih sredstev za šest projektov shranjevanja CO₂ in celotno verigo zajemanja in shranjevanja ogljika, za katere je predviden začetek obratovanja do leta 2030⁵². Pričakuje se, da se bo s temi projekti iz preglednice 6 zagotovilo približno 7 milijonov ton zmogljivosti vbrizgavanja CO₂ ali 20 % cilja EU glede letne zmogljivosti vbrizgavanja.

Za 33 projektov zajemanja CO₂, financiranih iz portfelja sklada za inovacije, bi bilo potrebnih 25,3 milijona ton zmogljivosti vbrizgavanja CO₂ na leto na območjih shranjevanja ali 50 % povpraševanja po cilju EU glede letne zmogljivosti vbrizgavanja. Od leta 2020 je za podporo iz sklada za inovacije zaprosilo skupno več kot 100 projektov zajemanja CO₂. V okviru teh projektov bi se za trajno shranjevanje v EU zajelo več kot 80 milijonov ton na leto.

⁵² Med njimi so projekti s podpisanimi sporazumi o nepovratnih sredstvih in projekti, povabljeni k pripravi sporazuma o nepovratnih sredstvih. Šest projektov sklada za inovacije na področju celotne verige zajemanja in shranjevanja ogljika ter shranjevanja CO₂ bi moralo do leta 2030 neposredno prispevati k razvoju območij shranjevanja v EU: ANRAV-CCUS, Danube Removals, Greensand Future, HuCCSar, LaunchStores in TarraCO₂-Storage. Projekti sklada za inovacije so opisani na [spletišču Komisije](#).

Preglednica 6 – Projekti, izbrani v okviru sklada za inovacije (vključno s pilotnimi projekti in projekti, povabljenimi k pripravi sporazuma o nepovratnih sredstvih), ki z neposrednim financiranjem objektov za shranjevanje prispevajo k cilju EU glede letne zmogljivosti vbrizgavanja

Projekt	Država članica	Predvideno leto začetka obratovanja	Ocenjena zmogljivost vbrizgavanja (v milijonih ton CO₂ na leto)
ANRAV-CCUS	Bolgarija	2028	0,78
Danube Removals	Madžarska	2027	0,57
Greensand Future	Danska	2025	0,3
HuCCSar	Poljska	2028	0,005
LaunchStores	Nizozemska	2029	3,3 ⁵³
TarraCO ₂ -Storage	Španija	2030	2
			7

⁵³ Spletišče projekta [LaunchStores](#). Projekt LaunchStores zajema dve območji shranjevanja CO₂ na morju: L04-A in K14-FAFC. Ta podatek ustreza največji količini shranjevanja, deljeni z obdobjem vbrizgavanja, iz osnutka dovoljenj za shranjevanje za L04-A in K14-FAFC (glej preglednico 5). Za projekt je predvidena največja zmogljivost vbrizgavanja v višini 5 milijonov ton CO₂ na leto in povprečna zmogljivost vbrizgavanja v višini 3,3 milijona ton CO₂ na leto.

5.2 Prispevek Instrumenta za povezovanje Evrope na področju energije

Projekti omrežja CO₂ so v obdobju 2014–2024 zaprosili za skupno financiranje v višini približno 2,7 milijarde EUR v okviru razpisov Instrumenta za povezovanje Evrope na področju energetike. Skupni znesek financiranja za projekte s podpisanim sporazumom o nepovratnih sredstvih za študije ali izvedbena dela je v tem obdobju znašal več kot 974 milijonov EUR v okviru 20 infrastrukturnih projektov za transport in shranjevanje CO₂.

- V okviru razpisa za leto 2021 se je pri projektih zaprosilo za 10,6 milijona EUR, dodeljenih pa jim je bilo 4,2 milijona EUR.
- V okviru razpisa za leto 2022 se je pri projektih zaprosilo za 355 milijonov EUR, dodeljenih pa jim je bilo 159 milijonov EUR.
- V okviru razpisa za leto 2023 se je pri projektih zaprosilo za 941 milijonov EUR, dodeljenih pa jim je bilo 480 milijonov EUR.
- V okviru razpisa za leto 2024 se je pri projektih zaprosilo za 1,1 milijarde EUR, dodeljenih pa jim je bilo 250 milijonov EUR.

5.3 Prispevek mehanizma za okrevanje in odpornost

Mehanizem za okrevanje in odpornost bo podprl prvo fazo projekta shranjevanja Prinos v severni Grčiji. Ta program bo tako prispeval k doseganju cilja EU glede letne zmogljivosti vbrizgavanja.

5.4 Prispevek programa Obzorje Evropa

Iz programa Obzorje Evropa se je v okviru sklopa 5 za podnebje, energijo in mobilnost med letoma 2021 in 2024 financiralo 11 projektov industrijskega upravljanja ogljika v skupni višini 141,5 milijona EUR. V okviru sklopa 5 se namerava z njegovima delovnim programoma za leto 2025 in obdobje 2026–2027 financirati 20 projektov industrijskega upravljanja ogljika v višini 126 milijonov EUR.

5.5 Prispevek držav članic

Financiranje držav članic ima bistveno vlogo pri zagotavljanju finančne vzdržnosti projektov zajemanja in shranjevanja ogljika. V obdobju 2014–2024 je predstavljalo 14 % javnih naložb v raziskave, razvoj in inovacije na področju tehnologij zajemanja, uporabe in shranjevanja ogljika v OECD⁵⁴. Trije primeri ponazarjajo, kako pomembna je pri uvajanju zajemanja in shranjevanja ogljika podpora držav članic.

⁵⁴ Opazovalnica za tehnologije čiste energije, [Carbon Capture, Utilisation and Storage in the European Union – 2024 Status Report on Technology Development, Trends, Value Chains and Markets](#) (Zajemanje, uporaba in shranjevanje ogljika v Evropski uniji – poročilo o stanju tehnološkega razvoja, trendih, vrednostnih verigah in trgih za leto 2024), Skupno raziskovalno središče Evropske komisije.

Danska podpira uvajanje zajemanja in shranjevanja CO₂ s tremi programi financiranja: CCUS Fund (8,6 milijarde danskih kron (DKK) ali 1,15 milijarde EUR⁵⁵), NECCS Fund (2,6 milijarde DKK ali 348 milijonov EUR) in CCS Fund (26,8 milijarde DKK ali 3,7 milijarde EUR), skupna finančna sredstva pa znašajo približno 38 milijard DKK ali 5,1 milijarde EUR.

V Franciji je glavni program financiranja za podporo projektom zajemanja in shranjevanja ogljika Appel d'offres - Grands Projets Industriels de Décarbonation, ki je odprt za zelo velike industrijske projekte razogljičenja za obrate, ki delujejo v okviru sistema EU za trgovanje z emisijami (EU ETS)⁵⁶. Program je odprt tudi za druge tehnologije, ne le za zajemanje in shranjevanje ogljika, njegov skupni proračun pa je 1 milijarda EUR.

Na Nizozemskem se projekti zajemanja in shranjevanja ogljika podpirajo s programom subvencij SDE++. Najvišji razpoložljivi zneski financiranja za projekte zajemanja in shranjevanja ogljika med letoma 2020 in 2023 so znašali 2,1 milijarde EUR leta 2020, 6,7 milijarde EUR leta 2021 in 2 milijardi EUR leta 2023. Ti zneski so najvišji znesek subvencije, ki ga lahko projekti zajemanja in shranjevanja ogljika prejmejo v obdobju 15 let. Dejansko financiranje je odvisno od razlike med stroški projektov in ceno v sistemu EU za trgovanje z emisijami ter naj bi bilo nižje.

⁵⁵ Evropska centralna banka – Home (domača stran), Statistics (Statistika), [devizni tečaj EUR/DKK z dne 26. novembra 2025](#).

⁵⁶ Francosko ministrstvo za gospodarstvo in finance, Accueil (domača stran), Espace entreprises (prostor za podjetja), [Appels à projets et à manifestations d'intérêt Grands projets industriels de décarbonation 2024](#) (Razpisi za zbiranje projektov in prijavo interesa za razpis Veliki industrijski projekti razogljičenja 2024).

6 STANJE V LETU 2025 IN NASLEDNJI KORAKI

V EU se torej trenutno razvija več kot 20 projektov shranjevanja CO₂. Dovoljenja za shranjevanje so bila že izdana za območja Greensand na Danskem, Porthos na Nizozemskem in Prinos v Grčiji. Za še sedem dodatnih projektov shranjevanja CO₂ v EU poteka postopek izdaje dovoljenja za shranjevanje. Na teh območjih bi se lahko skupaj dosegla zmogljivost vbrizgavanja CO₂ več kot **19 milijonov ton na leto**. Pričakuje se, da bo v prihodnjih letih za dovoljenja za shranjevanje zaprosilo še več projektov.

Revidirani NEPN so pokazali, da bi se lahko pri znanih projektih zajemanja CO₂ v državah članicah do leta 2030 dosegli letna zmogljivost vsaj **35 milijonov ton** CO₂ in skupna letna zmogljivost vbrizgavanja **27,1 milijona ton** CO₂. V poročilih držav članic iz člena 21 za leto 2024 pa so bile navedene višje vrednosti. Ta poročila kažejo, da bi se lahko pri projektih shranjevanja v EU do leta 2030 razvila zmogljivost vbrizgavanja v višini **do 33,1 milijona ton** CO₂ na leto.

Glede zmogljivosti vbrizgavanja CO₂ se je pri projektih shranjevanja, opisanih v načrtih 44 zavezanih subjektov iz junija 2025, dosegla **največja** skupna zmogljivost vbrizgavanja **29 milijonov ton**.

To potencialno povpraševanje podpira tudi sklad za inovacije s **25,3 milijona ton** zajetega CO₂ na leto. Od leta 2020 pa je za podporo sklada za inovacije zaprosilo več kot 100 posameznih projektov zajemanja CO₂ v EGP, vendar niso bili izbrani. Pri teh dodatnih projektih, ki bi potrebovali ustrezno zmogljivost vbrizgavanja, bi skupna količina zajemanja dosegla **več kot 80 milijonov ton** CO₂ na leto. Razvoj projektov shranjevanja CO₂ v EU se mora pospešiti, da bi se zadostilo povpraševanju povzročiteljev emisij iz industrije in dosegel cilj EU glede letne zmogljivosti vbrizgavanja.

Vsak projekt shranjevanja CO₂ v EU, ki prispeva k cilju EU glede letne zmogljivosti vbrizgavanja – skupaj s povezano infrastrukturo za zajemanje in transport CO₂ – morajo države članice v skladu s členom 13(3) Uredbe (EU) 2024/1735 priznati kot neto ničelni strateški projekt. Povzročitelji emisij iz industrije, ki razmišljajo o uporabi zajemanja in shranjevanja ogljika kot poti do razogljičenja, bi morali o tem obvestiti nacionalne organe, da se lahko njihovo povpraševanje po zmogljivosti vbrizgavanja vključi v letna poročila držav članic. Ko bodo ti projekti priznani kot neto ničelni strateški projekti, morajo pridobiti status največjega nacionalnega pomena in biti ustrezno obravnavani v postopkih izdaje dovoljenj. V skladu s členom 16 Uredbe (EU) 2024/1735 trajanje postopka izdaje dovoljenj za vsa potrebna dovoljenja za upravljanje območja shranjevanja v skladu z Direktivo 2009/31/ES ne presega 18 mesecev.

V skladu s členom 6(7) Uredbe (EU) 2024/1735 morajo države članice zagotoviti, da imajo vsi pristojni organi in enotne kontaktne točke zadostne človeške, finančne in tehnične vire, da bi se postopki izdaje dovoljenj za projekte zajemanja in shranjevanja ogljika racionalizirali.

7 SKLEP

Številni projekti shranjevanja CO₂ po vsej EU hitro napredujejo in pričakuje se, da bodo prispevali k doseganju cilja EU glede letne zmogljivosti vbrizgavanja. Pričakovati je, da se bo zmogljivost shranjevanja v prihodnjih mesecih in letih hitro povečevala. Še vedno so potrebna precejšnja prizadevanja vseh akterjev, zlasti 44 zavezanih subjektov, da bi se dosegel cilj EU glede letne zmogljivosti vbrizgavanja. Ta cilj je hkrati realen in visoko zastavljen. Doseči ga je mogoče, če se projekti shranjevanja razvijajo ustrezno hitro.

Večina načrtovanih območij shranjevanja je še vedno zbranih na območju Severnega morja, več držav članic v južni in vzhodni Evropi pa si prizadeva razviti projekte zajemanja CO₂ in območja shranjevanja CO₂. Načrti, ki jih je poslalo 44 zavezanih subjektov, še ne vsebujejo podrobnih novih podatkov o zmogljivosti vbrizgavanja, povezanih z novimi območji shranjevanja. Za industrijo in vlagatelje je ključno, da se poročanje držav članic in zavezanih subjektov izboljša, da bi se pridobila jasnejša slika ter podprle naložbe v zmogljivost zajemanja CO₂ in infrastrukturo za transport CO₂. V skladu s členom 23(6) Uredbe (EU) 2024/1735 mora 44 zavezanih subjektov od junija 2026 Komisiji vsako leto predložiti poročilo o napredku pri doseganju njihovega prispevka. V teh poročilih bo treba čim podrobneje opisati stanje razvoja območij shranjevanja, Komisija pa jih bo objavila.

Države članice morajo v skladu s členom 23(13) Uredbe (EU) 2024/1735 do junija 2026 določiti učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni, ki se uporabljajo za kršitve obveznosti 44 zavezanih subjektov, da prispevajo k cilju EU glede letne zmogljivosti vbrizgavanja. Te kazni bodo 44 zavezanih subjektov spodbudile k razvoju novih projektov shranjevanja CO₂ v EU in dopolnitvi obstoječega nabora projektov. Obvezni prispevek in poročanje teh 44 zavezanih subjektov bosta industriji zagotovila pregledno časovnico načrtovane ponudbe shranjevanja in zmogljivosti vbrizgavanja CO₂ ter prispevala k odločitvi o uporabi zajemanja in shranjevanja ogljika. Potrebni bodo tudi dodatni ukrepi na nacionalni ravni, kot so sheme financiranja razogljičenja industrije, da bi se dodatno podprl razvoj projektov območij shranjevanja in prispevalo k doseganju cilja EU glede letne zmogljivosti vbrizgavanja.

Komisija bo do 30. junija 2027 poročala o napredku, ki so ga dosegli države članice (člen 21) in zavezani subjekti (člen 23(6)). Na podlagi tega bo med drugim tudi ocenila stanje trga v zvezi z zmogljivostjo vbrizgavanja, pripravila pregled geografske razširjenosti načrtovanih območij shranjevanja in ocenila, ali je v skladu s členom 20(3) Uredbe (EU) 2024/1735 cilj treba uvesti za leto 2040 ali po potrebi prej.